

## İLHAN ÖZTRAK'IN HATIRASINA

**Prof. Dr. Sait Kemal MİMAROĞLU\***

1959 sonbaharında, yurt dışı dönüşüm, aziz ve merhum hocam ve Kürsü Profesörümüz, Kemal Fikret Arık, Medeni Hukuk kürsüsüne aldığı yeni asistanı bana tanıştıyordu: İlhan Öztrak

Bir yıl sonra da, kürsümüze Sefa Reisoğlu katılıyordu. Bunlardan biri Neuchâtel'de diğeri Lozan'da hukuk doktorası yapmıştı.

O zamanlar, Kürsümüz, ana binanın dekanlık tarafından çıkınca, sol tarafta kalan ikinci kattaki loş odayı işgal ediyordu. Bir profesör ve üç doktor asistan, aynı odayı bölüşüyorduk. Büyük hukukçu, değerli avukat ve hocamız Prof. Kemal Fikret Arık, bir yandan avukatlık ve hukuk müşavirliği yapıyor, diğeri yandan, asistanları ve Fakülte'deki derslerle, tam bir ciddiyet ve yetiştiricilik ruhu içinde meşgul oluyordu.

İlhan, Sefa ve ben, öğrencilik yıllarımızı anımsatan bir ritim içinde ileriye dönük, doçentliğe hazırlık çalışmalarımızı yürütüyorduk.

1961 yılında, İlhan, Sefa, halen Siyasal'ın değerli Maliye Profesörü ve sınıf arkadaşım İsmail Türk ve ben, doçentlik sınavına girdik. Hepimiz, bir güzel başarısız olduk. Bunu, o zamanlar, dünyanın sonu sanmıştık. Oysa, doçentlik aşamasında başarısız sayılan İlhan Öztrak, Sefa Reisoğlu ve İsmail Türk, kısa süre sonra, ülkenin namılı profesörleri arasında yer almışlardır.

O dönemlerin, Mülkiyesi, birliktelik içinde bir aile idi; bu ailede, fikir ayrılıkları had safhasında olsa da Mülkiyelilik ruhu, hep önde gelirdi.

İlhan, Trakya'dan gelen ve cumhuriyetle birlikte, Ankara'ya yerleşmiş bir siyaset ailesine mensuptu. Babası, Faiz Öztrak Mülkiyeliydi ve Cumhuriyet döneminin Dahiliye Vekillerinden biriydi. İlhan hem bu nedenle, hem, yaşadığı Mülkiye ortamı dolayısıyla, kendisini hep Mülkiyeli saydı. Mülkiyelilik duygusu, İstanbul Hukuk Fakültesi, mezunu aynı kürsü profesörü aziz dostum Sefa Reisoğlu'na da hakim olmuştur.

\* Ankara Milletvekili, A.Ü. SBF. Emekli Öğretim Üyesi

Mülkiye ve bunun devamı olan Siyasal Bilgiler Fakültesi, oldum olası, hem kurum olarak, hem kişileriyle, Türk politikasının içinde olmuştur. Nitekim, siyaset, Sefa'yı da, beni de, çektiği gibi, bizden önce İlhan'ı da arenaya itecek ve İlhan, istisnai rejim dönemlerinin bakanlığını yaptıktan sonra, hep aynı özlem ve aynı ciddiyetle Fakülte'deki kürsüsüne dönecekti.

İlhan'la biz, 29 Nisan 1960 günü, Türk Siyaset Tarihine Mülkiye olayları olarak geçecek olan, Fakültenin güvenlik kuvvetleri ve asker tarafından kurşunlanması olaylarını yaşadık. Fakülte kurşunlandı; camlar kırıldı; binanın tavanları kurşun deliklerini yıllarca taşıdı; aramızda yaralananlar oldu; öğretim üyeleri ve öğrenciler, içeride masa ve sıralarla barikatlar kurdular. Ama hiç kimse, bu kutsal bilim Mabedini terk etmedi. İlhan ve ben, camları kırılmış pencerelerden, güvenlik kuvvetleri ve askerler tarafından kuşatılmış Fakülte'yi seyrediyorduk. O, bana, "Bu iktidar gider; çünkü, bugün, burada kan aktı", diyor ve gözyaşlarını tutamıyordu. Evet, 27 Mayıs'da, yani bu olaydan 28 gün sonra, askeri müdahale gerçekleşti ve o zamanın iktidarı gitti.

Ama sonu ne oldu? Yassıada'lar yaşandı. Demokratik rejim kesintilerine tanık olduk. "Non-démocratique" dönemlerin, her türden uygulanmalarına ülke olarak maruz kaldık.

Onun için, bugün, bulunduğum noktadan, 33 yıl önceki düşüncelerimin tümünü kovmak ve silmek istiyorum. Ama gene de, aynı koşullarda, Mülkiye'yi aynı şekilde o zamanki hocalarımız, arkadaşlarımız ve öğrencilerimizle, aynı kararlılıkla savunmaktan vazgeçmeyi, hiç ama hiç düşünmüyorum.

Akademik kariyer, askerî müdahaleler, ülkedeki ve Mülkiye'deki komünist çizgiye kadar uzanan sağ - sol kamplaşmaları ve mücadeleleri, ama, hiç bir ortamda sarsılmamış bir dostluk, sağlıklı bir düşünce çizgisi, başarılı olma ve ülkeye katkı getirme ihtirası: İşte İlhan'ın son nefesine kadar, hayat çizgisi bu olmuştur.

İlhan, bir ciddiyet, bir titizlik, bir itidal ölçüsü ve bir sevecenlik simgesidir. O, hayatı boyunca, müstesna nezaketinden, zerafetinden ve karakter yapısından ödün vermeden yaşadı.

İlhan'ı, Türkiye'ye gelecek zarar dışında, çok az şey üzer ve heyecanlandırır. O, bir hocadır; ama üniter Türk Devletinin hiç sarsılmamış bir sevdalıdır.

Bizim dönemlerimiz, sivri uçların çatıştığı, uzlaşma ve birlikte yaşama fikrinin itildiği bir sertlik ve ret ortamına tanıktır. Ama İlhan, bu ortamda, sertlik fikrine "hayır" diyerek, hep itidali yeğlemiştir. Onun, yumuşak, güleç ve uzlaşmacı yapısında, sarsılmaz bir kararlılık vardır.

İlhan bütün hayatını, Türkiye'nin bölünmezliği ve huzuru fikrine; kendi akademik kariyerine, mutlu aile yaşamına ve dostluklarına bağlı kalarak geçirdi. O, Ankara'nın dostlar meclisindeki geç gece sohbetlerinden çok zevk aldı. Bu zevki, çok uzun yıllar bölüşmüş olmanın unutulmaz tadını bugün de, İlhan için duyduğum derin nostalji ile birlikte yaşıyorum.

İlhan, hepimizin de, ergeç, bir gün aynı kaderi paylaşmamız değişmez gerçeğinin yolcusu olarak, yaşamı erken terketti. Ne yapalım Sevgili İlhan, hayat yazgısını, ne biz çizebiliriz; ne de son noktayı koymak bize mukadderdir, biz, faniler "mukadder"e teslimiz.